

Anotace rozhodnutí Evropského soudu pro lidská práva

Rozsudek ze dne 22. června 2017 ve věci č. 8806/12 – *Aycaguer proti Francii*

Senát páté sekce Soudu dospěl jednomyslně k závěru, že uložením pokuty stěžovateli za to, že se jakožto pachatel méně závažného trestného činu odmítl podrobit odběru biologického materiálu, došlo k porušení článku 8 Úmluvy.

I. Skutkové okolnosti

V roce 2008 se stěžovatel zúčastnil shromáždění organizovaného zemědělskými odbory, v rámci něhož došlo k potyčkám mezi účastníky a policií. Stěžovatel byl poté odsouzen k podmíněnému trestu odnětí svobody v délce trvání dva měsíce za to, že na shromáždění deštníkem zaútočil na policisty, byť těmto v důsledku předmětného útoku nevznikla žádná újma na zdraví a dokonce ani nebylo možné určit jejich totožnost. V návaznosti na to byl stěžovatel policií předvolán, aby se podrobil odběru biologického materiálu, který by byl posléze uložen do celostátní automatizované databáze genetických údajů (FNAEG). Jelikož stěžovatel odběr odmítl, soud mu uložil pokutu ve výši 500 eur, která byla potvrzena i soudy vyšších stupňů.

II. Odůvodnění rozhodnutí Soudu

K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 8 ÚMLUVY

Stěžovatel namítal porušení práva na respektování soukromého života chráněného článkem 8 Úmluvy. Uvedl, že byť původním účelem databáze FNAEG bylo shromažďovat genetické údaje u sexuálních delikventů, v současnosti se tato možnost dle příslušných ustanovení trestního řádu vztahuje i na velký počet jiných trestných činů s rozličným stupněm závažnosti; dané údaje se navíc uchovávají až po dobu 40 let.

Dle Soudu není v projednávané věci pochyb o tom, že k namítanému zásahu došlo, jakož ani o tom, že tento zásah byl v souladu se zákonem a sledoval legitimní cíl předcházení zločinnosti. K posouzení tedy zbývá toliko otázka nezbytnosti zásahu. Soud připomněl, že jelikož ochrana osobních údajů představuje stěžejní aspekt práva na respektování soukromého života dle článku 8 Úmluvy, vnitrostátní právní úprava musí v této oblasti poskytovat přiměřené záruky, a to tím spíš, pokud jde o automatizovaný systém využívaný pro účely policejního vyšetřování. Je především nutno zajistit, aby byly shromažďovány toliko relevantní údaje, a to pouze v rozsahu a po dobu, které jsou nezbytné pro sledované účely. Vnitrostátní právo musí rovněž obsahovat prostředky účinné ochrany před zneužitím osobních údajů (*B. B. proti Francii*, č. 5335/06, rozsudek ze dne 17. prosince 2009, § 61), včetně účinné možnosti požádat o vymazání uložených údajů (*tamtéž*, § 68).

Stávající francouzská úprava povoluje uchovávání profilů DNA pouze u pachatelů taxativně vyjmenovaných trestných činů, a to nanejvýš po dobu 40 let. Jedná se o maximální lhůtu, která měla být podrobněji pro různé trestné činy stanovena prostřednictvím dekretu; ten nicméně doposud nebyl vydán. Ústavní rada ve svém rozhodnutí z roku 2010 neshledala rozpor této úpravy s ústavou, avšak s výhradou, že délka uchovávání daných údajů bude přiměřená povaze a závažnosti daného trestného činu. K naplnění této podmínky však dosud nedošlo. Stávající úprava nijak nerozlišuje mezi jednotlivými trestnými činy, u nichž lze přistoupit k odběru biologického materiálu, byť se z hlediska jejich povahy a závažnosti jedná o pestrou škálu: dosvědčuje to i situace stěžovatele, jehož

protiprávní jednání spočívalo pouze v tom, že se deštníkem oháněl proti neidentifikovaným policistům, přičemž na druhé straně se možnost odběru vztahuje na zvláště závažné trestné činy, jako např. delikty sexuální povahy, terorismus, zločiny proti lidskosti či obchodování s lidmi. V tomto aspektu se dle Soudu projednávaná věc zřetelně liší od předchozích případů týkajících se závažných činů typu organizovaného zločinu (*S. a Marper proti Spojenému království*, č. 30562/04 a 30566/04, rozsudek velkého senátu ze dne 4. prosince 2008) či sexuálních trestných činů (*B. B. proti Francii*, cit. výše).

Soud dále zdůraznil, že dotčená osoba navíc není oprávněna požádat o vymazání svých údajů uložených v databázi, což je rovněž v rozporu s požadavky plynoucími z článku 8 Úmluvy (*tamtéž.*, § 68).

Ve světle výše uvedeného Soud shledal, že stávající režim uchovávání profilů DNA v databázi FNAEG neposkytuje dotčeným osobám dostatečnou ochranu, a to jak vzhledem k délce uchovávání těchto dat, tak z důvodu nemožnosti požádat o jejich vymazání. Nebyla tudíž nastolena spravedlivá rovnováha mezi soupeřícími veřejnými a soukromými zájmy. Uložení pokuty stěžovateli tak bylo nepřiměřeným zásahem do jeho práva na respektování soukromého života, kterým došlo k porušení článku 8 Úmluvy.